

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/383/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4216206371
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 08. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4216206371.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a členiek senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v právnej veci žalobcu: OTP Banka Slovensko a.s., so sídlom Bratislava, Štúrova 5, IČO: 31 318 916, zastúpený AK Herceg, s.r.o., so sídlom Košická 56, IČO 35 890 240 Bratislava, konajúci prostredníctvom JUDr. Ivany Vidovencovej, proti žalovanému: P. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., o zaplatenie sumy 2.881,61 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno č.k. 13C/194/2016-111 zo dňa 7. marca 2017, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1.1 Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom konanie v časti vyčísleného úroku vo výške 48,72 eur zastavil, žalovanému uložil povinnosti zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 2.881,61 eur spolu s úrokom vyčísleným vo výške 252,04 eur, s úrokom z omeškania vyčísleným vo výške 70,11 eur, s poplatkami vyčíslenými vo výške 21,62 eur a s 1 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 2881,61 eur od 21.4.2016 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti vyčísleného úroku a v časti úroku vo výške 17,3 % ročne od 21.4.2016 do zaplatenia žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 31,40 % náhradu trov konania do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia o výške náhrady trov konania, o ktorej rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 145 ods. 2 CSP, § 52, § 497 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z. ako aj zisteným skutkovým stavom, na základe čoho mal za preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným bola dňa 15.10.2012 uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 3.000,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť 84 mesačnými splátkami po 65,34 eur, pri ročnej úrokovej sadzbe 16,50%, RPMN (ročnej priemernej miere nákladov) vo výške 21,08% a priemernej hodnote RPMN vo výške 19,08% s tým, že žalovaný mal uhradiť celkom sumu vo výške 5.488,37 eur. Dátum splatnosti prvej splátky bol dohodnutý na 15.11.2012 a poslednej splátky na 15.10.2019, pričom 15. deň v mesiaci bol dohodnutou lehotou splatnosti dohodnutých mesačných splátok. V zmluve bol upravený aj poplatok za vedenie úverového účtu vo výške 2,50 eur a za zabezpečenie poistenia vo výške 2,39 eur, pričom oba poplatky mali byť zúčtované mesačne v deň anuitnej splátky. Konštatoval, že žalobca v podaní z 19.09.2013 žalovaného vyzval na uhradenie sumy po lehote splatnosti, ktorá k 19.09.2013 predstavuje sumu vo výške 587,96 eur, a to do 04.10.2013. Listom z 28.10.2013 žalobca žalovanému oznámil, že k 28.10.2013 jeho záväzok po lehote splatnosti dosiahol výšku 650,80 eur a súčasne mu oznámil, že vyhlasuje predčasnú splatnosť úveru. Súčasne vyzval žalovaného na zaplatenie sumy vo výške 3.429,37 eur do 10 dní od doručenia vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že vyčíslená suma pozostáva z istiny vo výške 2.941,61 eur, z úrokov vo výške 381,01 eur, z úroku z omeškania vo výške 0,84 eur a z poplatkov vo výške 105,91 eur. Uvedené vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru,

podľa fotokópie obálky adresovanej žalovanému, nebola žalovanému z dôvodu, že žalovaný si zásielku neprevzal v odbernej lehote, doručená a dňa 21.11.2013 bola doručená späť žalobcovi.

1.2 Po právnej stránke úverovú zmluvu posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu, pri uzatváraní ktorej bol žalovaný v postavení spotrebiteľa pričom žalobca, ako banka, mal v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov. Poukázal na to, že ide žalobcom vopred pripravenú formulárovú (typovú) úverovú zmluvu, ktorej obsah žalovaný nemal možnosť reálne ovplyvniť. Konštatoval, že v danom prípade do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru pripisom žalobcu z 28.10.2013 bolo od splátky splatnej 15.05.2013 splatných 6 mesačných splátok po 65,34 eur, v ktorých podľa špecifikácie žalobcu z 20.1.2017 bola zahrnutá istina v úhrnnej výške 140,- eur a úrok vo výške 252,04 eur ($6 \times 65,34 = 392,04 - 140 = 252,04$). Pokiaľ zostatok nesplatennej istiny čerpaného úveru bol k 28.10.2013 vo výške 2.881,61 eur, ktorý však žalobca v špecifikácii z 20.01.2017 vyčíslil v rovnakej výške aj k 15.05.2013, a to pre účely úročenia úrokom z úveru, je v takto vyčíslenej istine zahrnutá aj tá časť istiny, ktorá bola splatná v splátkach splatných od 15.05.2013, a to vo výške 140,- eur. Potom popri dlžných šiestich splátkach úroku vo výške 252,04 eur, dlh žalovaného na istine predstavuje sumu 2.881,61 eur, dlžné poplatky predstavujú sumu 21,62 eur a vyčíslený úrok z omeškania za omeškanie s úhradou istiny do 20.04.2016 predstavuje sumu 70,11 eur. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel v uvedených výškach, keď v prevyšujúcej časti vyčísleného úroku a v časti osobitne žalovaného úroku vo výške 17,3 % ročne od 21.04.2016 do zaplatenia žalobu zamietol. Vychádzal z toho záveru, že uvedeným úrokom sa úročí (len) istina čerpaného úveru, a to len do konečnej splatnosti úveru, ktorá v danom prípade nastala vyhlásením predčasnej splatnosti dňom 28.10.2013. Po uplynutí predčasnej (konečnej) lehoty splatnosti má veriteľ dlžníka nárok len na úrok z omeškania z dlžných splátok, keďže omeškaním dlžníka sa odmena za úver, ktorou nepochybne úrok z úveru je, nezvyšuje. Poukázal pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 59/98, podľa ktorého veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov iba do splatnosti dlhu. V danom prípade súd priznal žalobcovi úrok z úveru zahrnutý v splátkach splatných od 15.05.2013 do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, po vyhlásení ktorej žalobcovi už nevznikol nárok na ďalší úrok z úveru. Prijal záver, že v dôsledku omeškania žalovaného vznikol veriteľovi žalovaného v súlade s § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. nárok na úrok z omeškania o 8 percentuálnych bodov vyšší ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky, ktorá k 21.04.2016 bola 0%. Súd prvej inštancie s poukazom na § 216 ods. 1 CSP žalobcovi priznal uplatnený 1% úrok z omeškania z dlžnej úverovej istiny vo výške 2.881,61 eur od 21.04.2016 (deň nasledujúci po uplynutí obdobia, za ktoré si žalobca vyčíslil úrok z omeškania vo výške 70,11 eur) do zaplatenia. Záverom konštatoval, že keďže žalobca bol v konaní len čiastočne úspešný (65,70%), pričom neúspech žalobcu v časti úroku, je úspechom žalovaného (34,30%), ktorý sa odrátava od úspechu žalobcu, o náhrade trov konania rozhodol s poukazom na § 262 ods. 1 CSP podľa § 256 a § 255 ods. 1, 2 CSP tak, že procesne úspešnejšiemu žalobcovi priznal 31,40 % náhradu trov konania, pričom lehotu na plnenie žalovanému určil v súlade s ust. § 232 ods. 3 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku do zamietajúceho výroku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a návrhu v celom rozsahu vyhovieť a priznať mu náhradu trov konania v plnej výške priznať. Namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ako aj to, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Zastal názor, že samotná zmluva dostatočne určito vyjadruje vôľu zmluvných strán spravovať sa ustanoveniami § 497 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obch. zák., pričom zmluva o poistenom OTP expres úvere bola uzatvorená dňa 15.10.2012 a v zmysle ust. § 261 ods. 6 písm. d) Obch. zák. sa bez ohľadu na povahu účastníkov spravuje ustanoveniami Obch. zák. S poukazom na ust. § 502 ods. 1 Obch. zák. konštatoval, že z podstaty úroku ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodiť, že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. Bránil sa tým, že rozhodnutie ukladajúce dlžníkovi povinnosť uhradiť po splatnosti úveru len úroky z omeškania, by takéhoto dlžníka neprímerane zvýhodňovalo oproti ostatným, riadne platiacim klientom, ktorí za rovnaký úver zaplatia nepomerne viac ako dlžník. Povinnosť žalovaného uhradiť žalobcovi z poskytnutého úveru aj úrok vyplýva i zo samotnej zmluvy o poistenom OTP expres úvere z čl. I. bod 1 a z čl. IV bod 1 a 3. Zdôraznil, že zmluva o úvere vyhlásením predčasnej splatnosti úveru v zmysle čl. VIII bod 2. písm. e) nezanikla a nezanikol ani nárok žalobcu voči žalovanému na zaplatenia zmluvného úroku. Naopak táto povinnosť žalovaného trvá až do úplného splatenia istiny pohľadávky. Podľa názoru žalobcu Občiansky zákonník v znení účinnom ku dňu podpísania zmluvy o úvere medzi stranami sporu neobsahoval žiadne ustanovenie, podľa ktorého by pri poskytovaní úverov nemal veriteľ voči dlžníkovi právo popri úrokoch z omeškania i právo na zaplatenie riadnych úrokov. Naopak, v zmysle § 1 ods. 1

nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. sa úrok výslovne uvádza ako súčasť odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi. Podľa neho právny základ prezentovaný v napadnutom rozhodnutí, v zmysle ktorého by dlžníci v omeškani boli povinní uhradiť veriteľovi len zákonné úroky z omeškania a neboli by povinní uhradiť z poskytnutého úveru i zmluvné úroky by de facto zlegalizoval zvýhodnenie neplatiacich dlžníkov oproti riadne platiacim klientom, ktorí boli povinní uhradiť veriteľovi riadne úroky vo výške 16,5 % ročne. Podľa názoru žalobcu napadnuté rozhodnutie presahuje rámec samotného znenia zákona a násilne samotný zákon i úmysel zákonodarcu vykladá tak, aby bol zvýhodnený dlžník - spotrebiteľ, čo spôsobuje značne nerovnovážne postavenie veriteľa nad rámec ochrany spotrebiteľa ako slabšej strany sporu a zároveň neprímerane zvýhodňuje veriteľa, ktorý je aj bez takéhoto znevýhodňovania neistý v návratnosti požičaných finančných prostriedkov. Zdôraznil, že žalovaný doposiaľ z poskytnutého úveru vo výške 3.000,- eur vrátil len 196,63 eur, pričom že od žalovaného si žiada len úroky z omeškania vo výške 1% ročne z nezaplatenej istiny a uplatnením zákonných úrokov popri úrokoch z omeškania po zosplatnení úver, teda podľa jeho názoru nedochádza k neprímeranému zaťaženiu žalovaného.

3. Žalovaný sa k odvolaniu písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku, výroku o trovách konania, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo a po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania, dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou doručenu súdu prvej inštancie dňa 28.04.2016 domáhal od žalovaného zaplata sumy 2.881,61 eura ako nesplatennej istiny úveru k 20.04.2016, sumy 1.496,59 eura ako nezaplateného úroku k 20.04.2016, sumy 70,11 eura z titulu nezaplateného úroku z omeškania k 20.04.2016, sumy 21,62 eura ako splatných poplatkov k 20.04.2016, úroku vo výške 17,3 % ročne zo sumy z nesplatennej istiny úveru 2.881,61 eur od 21.04.2016 do zaplata, úroku z omeškania vo výške 1 % ročne z nesplatennej istiny úveru 2.881,61 eura od 21.04.2016 do zaplata, ako aj náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že uzatvoril so žalovaným dňa 15.10.2012 Zmluvu o poistenom OTP expres úvere č. 0642 3005 12 RSU, na základe ktorej mu poskytol bezúčelový spotrebiteľský úver v sume 3.000,- eur, a ktorý sa žalovaný zaviazal splácať pravidelnými mesačnými splátkami po 65,34 eura v 15. deň v mesiaci, od 15.11.2012 do 15.10.2019. V dôsledku nesplácania úveru bol žalovaný listom zo dňa 19.09.2013 vyzvaný na zaplata záväzku po lehote splatnosti a následne žalobca listom zo dňa 28.10.2013 oznámil žalovanému, že vyhlasuje úver za predčasne splatný a žalovaný bol vyzvaný k úhrade celého záväzku do 10 dní odo dňa doručenia vyhlásenia. Dňa 24.01.2017 žalobca súdu prvej inštancie doručil doplnenie žaloby. Súd prvej inštancie následne rozhodol napadnutým rozsudkom. Žalobe v časti vyhovel a v prevyšujúcej časti vyčísleného úroku a v časti osobitne žalovaného úroku vo výške 17,3 % ročne od 21.04.2016 do zaplata žalobu zamietol, pričom mal za to, že uvedeným úrokom sa úročí (len) istina čerpaného úveru, a to len do konečnej splatnosti úveru, ktorá v danom prípade nastala vyhlásením predčasnej splatnosti dňom 28.10.2013. Uviedol, že po uplynutí predčasnej (konečnej) lehoty splatnosti má veriteľ dlžníka nárok len na úrok z omeškania z dlžných splátok, keďže omeškaním dlžníka sa odmena za úver, ktorou nepochybne úrok z úveru je, nezvyšuje. Žalobca napadol rozsudok súdu prvej inštancie v tomto zamietajúcom výroku ako aj vo výroku o náhrade trov konania.

6. Po prejednaní veci dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodne podané. Odvolací súd sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie v tom, že žalobcovi patria po splatnosti úveru iba úrok z omeškania a nie aj úrok z úveru. Je nepochybné, že medzi zmluvnými stranami bola uzatvorená úverová zmluva v zmysle ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ktorá má povahu tzv. absolútneho obchodu. Zároveň ide o spotrebiteľský právny vzťah v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na ktorú sa vzťahuje zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy. V danom prípade bola medzi stranami sporu uzatvorená písomná úverová zmluva, ktorej platnosť nebola spochybnená. Pre určenie zmluvných práv a povinností je potrebné vychádzať najmä z obsahu úverovej zmluvy, ktorá upravuje práva a povinnosti zmluvných strán vo vzťahu k splácaniu úveru, ale aj ostatných nárokov, napr. úrokov z úveru. Nepochybne však jednotlivé zmluvné podmienky podliehajú súdnej kontrole z hľadiska ochrany spotrebiteľa. Obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi

z omeškania. Zmluvný úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv ani omeškanie dlžníka, ktoré navyše zakladá vznik nových sankčných záväzkov.

7. V tejto veci splatnosť úveru vyhlásil žalobca z dôvodu neplnenia povinnosti dlžníka riadne poskytnutý úver splácať. Ak by od momentu predčasnej splatnosti úveru už dlžník nebol povinný platiť úroky, potom by veriteľovi nebola priznaná odplata (odmena) a za poskytnutie finančných prostriedkov by už dlžník neplatil žiadnu sumu. Predčasná splatnosť úveru je sankciou za porušenie povinností dlžníka. Odvolací súd poukazuje na to, že úroky dohodnuté pri poskytnutí úveru (pôžičky) predstavujú odplatu (odmenu) za užívanie požičanej istiny. Občiansky zákonník a ani iný právny predpis neustanovuje, za akú dobu možno pri peňažnej pôžičke dohodnúť úroky. Vzhľadom na uvedené nemožno vylúčiť, aby si zmluvné strany v rámci zmluvnej autonómie (pokiaľ ide o dobu, na ktorú sa úroky dojednávajú) dohodli úroky i za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom skutočne užívaná (do jej faktického vrátenia veriteľovi), teda i za dobu, v ktorej sa dlžník ocitne v omeškani so splnením svojho záväzku, pretože istinu v zjednanej lehote splatnosti veriteľovi nevráti. Z článku IV. bod 6 Zmluvy o poistenom OTP expres úvere zo dňa 15.10.2012 vyplýva, dojednanie zmluvných strán podľa ktorého ak je dlžník v omeškani so splatením úveru alebo akejkoľvek splátky úveru podľa tejto zmluvy, banka je oprávnená od nasledujúceho dna po dni splatnosti až do dna skutočného zaplatenia splatnej pohľadávky účtovať zo splatnej alebo nesplatennej sumy úveru okrem úroku podľa č. 1. bod 2 tejto zmluvy aj úrok z omeškania vo výške maximálne 8.00 % p.a.. Aj v článku III. bodu 3 všeobecných obchodných podmienok je uvedené, že „banka účtuje úroky zo skutočných denných zostatkov úveru, od prvého dňa čerpania úveru až do dňa, ktorý predchádza dňu úplného splatenia úveru“. Tomuto záveru zodpovedá i to, ako sú právnou teóriou a rozhodovacou praxou súdov vnímané inštitúty zmluvných úrokov a úrokov z omeškania. Zmluvné úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy, predstavujú cenu úveru a dlžník je povinný platiť ich od okamihu reálneho poskytnutia peňazí až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškani. Na rozdiel od toho úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškania so splatením istiny a veriteľ ich môže požadovať, i keď neboli dojednané (§ 517 ods. 2 OZ). Pritom platí, že môžu existovať popri sebe (obdobne aj uznesenie NS ČR 33Cdo/212/2014 zo dňa 21.08.2014).

8. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania a vec podľa § 391 ods. 2 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom sa bude opätovne zaoberať vecou samou, vykoná dokazovanie vo veci samej a opätovne rozhodne a toto svoje rozhodnutie riadne odôvodní, pričom právnym názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie viazaný (§ 391 ods. 2 CSP). V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov, vrátane odvolacieho konania v zmysle § 396 ods. 3 CSP.

9. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.
1.3

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).